

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 kwietnia 2014 roku powód A. D. wniósł o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej córki K. D. z kwoty po 700 zł do kwoty po 400 zł miesięcznie. Strona pozwana nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie w całości.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi obniżył alimenty ustalone ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w dniu 26 stycznia 2009 roku od A. D. na rzecz jego małoletniej córki K. D., reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. D. (1), z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie, płatne do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z należności, oddalił powództwo w pozostałej części oraz nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu pozwanej kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zostało oparte na następujących ustaleniach i rozważaniach, z których najistotniejsze przedstawiają się następująco :

Małoletnia K. D. urodziła się (...).

W dniu 26 stycznia 2009 roku w sprawie o sygnaturze akt VIII RC 615/08 z powództwa K. D. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. D. (1) przeciwko A. D. o podwyższenie alimentów strony zawarły ugodę, zgodnie z którą A. D. zobowiązał się płacić na rzecz małoletniej K. D. kwotę po 700 zł miesięcznie w miejsce kwoty po 500 zł miesięcznie zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 28 maja 2007 roku w sprawie o sygn. akt XII C 837/06.

Małoletnia pozwana ma obecnie 15 lat i do końca roku szkolnego będzie uczęszczać do (...) Gimnazjum (...). W ramach zajęć lekcyjnych dziewczynka miała w szkole pięć razy w tygodniu angielski oraz trzy razy w tygodniu niemiecki oraz w ramach czesnego dostęp na basen, siłownię oraz zajęcia teatralne. Od września pozwana będzie uczęszczać do liceum publicznego. W dacie zawarcia ugody do miesięcznych kosztów utrzymania dziecka zaliczały się koszty zakupu żywienia w kwocie po 400 zł, opłacenia obiadów w szkole po 50 zł, zakupu środków czystości w kwocie po 40 zł, opłacenia ortodonty w kwocie po około 50 - do 70 zł, zajęć plastycznych w kwocie po 50 zł, zakupu odzieży i obuwia w kwocie średnio po 150 - 200 zł, oraz opłaty za rozrywki i wycieczki. Usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej stanowią obecnie kwotę po ok. 1500 - 1800 zł miesięcznie, na którą składają się koszty zakupu żywienia, środków czystości i kosmetyków w kwocie po ok. 400 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania w kwocie po ok. 300 zł, koszty zakupu ubrań i obuwia w kwocie po 200 zł, kosztów związanych z edukacją w kwocie po 120 zł, opłat zajęć dodatkowych w kwocie po 50 zł, kieszonkowego w kwocie po 100 zł, fryzjera i rozrywki w kwocie po 50 zł, karty do telefonu w kwocie po 30 zł, kosztów wyjazdów na wakacje i ferie w kwocie po 300 zł oraz kosztów leczenia dermatologicznego i dentystrycznego wraz z zakupem leków w kwocie po 200 zł miesięcznie.

Powód A. D. ma wykształcenie średnie techniczne, jest technikiem budowy dróg i mostów. W dacie zawarcia ugody alimentacyjnej powód mieszkał ze swoją konkubiną, która była w ciąży. Jego dochód wynosił 4339 - 5100 zł netto miesięcznie, zaś koszty utrzymania wynosiły wtedy kwotę 1300 zł miesięcznie. Powód opłacał córce polisę ubezpieczeniową w kwocie po 88 zł miesięcznie. Nie kwestionował kosztów utrzymania córki w kwocie po 1200 zł miesięcznie. Powód przed wniesieniem powództwa był zatrudniony w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. na stanowisku (...) i z tego tytułu uzyskiwał dochód w kwocie po ok. 4800 zł brutto miesięcznie. Pismem omyłkowo datowanym na 18 czerwca 2013 roku firma (...) z powodu likwidacji etatu rozwiązała z powodem umowę o pracę za trzymiesięcznym wypowiedzeniem wskazując, że okres wypowiedzenia upłynie w dniu 30 września 2013 roku. Powód w okresie wypowiedzenia od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku został zwolniony z obowiązku świadczenia pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Pismem z 12 czerwca 2013 roku firma (...) rozwiązała z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia z dniem otrzymania przedmiotowego pisma ze względu na to, że w dniu 28 czerwca 2013 powód nie stawiał się do pracy bez podania przyczyny swojej nieobecności. Zostało to potraktowane

jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, co zgodnie z art. 52 § 1 p. 1 k.p. uprawniło pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. Stosunek pracy pomiędzy powodem a firmą (...) Sp. z o.o. został ostatecznie rozwiązany w dniu 6 sierpnia 2013 roku przez oświadczenie jednej ze stron bez zachowania okresu wypowiedzenia -art. 30 § 1 pkt. 3 k.p. Powództwo powoda o odszkodowanie za niezasadne wypowiedzenie umowy o pracę i odprawę pieniężną zostało oddalone wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt XI P 632/13 ze względu na to, że Sąd uznał, że powód dopuścił się samowolnego skorzystania z urlopu przed wyrażeniem zgody przez jego pracodawcę. W sierpniu 2014 roku powód był z małoletnią pozwaną w długi weekend sierpniowy we W.. Z tego tytułu poniósł koszty kwatery w kwocie 280 zł oraz koszty utrzymania na miejscu. Ugodą zawartą w dniu 11 września 2014 roku powód zobowiązał się do płacenia alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie na rzecz syna B. D., urodzonego w dniu (...).

Obecnie powód jest zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) na stanowisku (...) na czas określony od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, uzyskując miesięczny dochód w kwocie średnio po ok. 1808 zł miesięcznie. Do miesięcznych kosztów utrzymania powoda należą opłaty za mieszkanie w kwocie po 460 zł, opłaty za telefon komórkowy w kwocie po 59 zł. Powód podjął próby znalezienia pracy, w której mógłby uzyskiwać wyższy dochód.

M. D. (1) jest obecnie w związku z poprzednim przełożonym powoda z firmy (...) Sp. z o.o. W dacie zawarcia ugody przedstawicielka ustawowa małoletniej pozwanej pracowała na stanowisku przedstawiciela handlowego otrzymując wynagrodzenie w kwocie 2000 zł netto miesięcznie. M. D. (1) miała wówczas na utrzymaniu półroczne dziecko, na które deklarowała, że przeznaczą kwotę po 800 zł miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa małoletniej pozwanej obecnie prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. D. (2) zajmującą się budową dróg. Z tego tytułu uzyskuje dochód w kwocie po ok. 18000 zł miesięcznie. M. D. (1) jest obecnie w związku z poprzednim przełożonym powoda - właścicielem firmy (...). Oprócz małoletniej pozwanej ma ona jeszcze na utrzymaniu jeszcze dwóch synów.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dokumentów oraz przesłuchania powoda i przedstawicielki ustawowej pozwanego w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną oraz materiału zawartego w załączonych aktach sprawy Sądu Okręgowego w Łodzi o sygnaturze akt XII C 837/306 i aktach Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi o sygnaturze akt VIII RC 615/08 oraz XI P 632/13. Sąd Rejonowy nie dał wiary przedstawicielce ustawowej małoletniej pozwanej w zakresie możliwości zarobkowych i finansowych powoda i nie wziął pod uwagę złożonego do akt wydruku oferty pracy z gazetapracapl wskazując, że w toku postępowania kwestią sporną nie był brak możliwości znalezienia przez powoda pracy, lecz kwestia wysokości uzyskiwanych zarobków.

W oparciu o ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy przytaczając treść art. 138, 133 § 1 i 135 § 1 k.r.o. wskazał, że istnieją przesłanki do uwzględnienia roszczenia powoda w części bowiem powód w toku postępowania wykazał, iż nastąpiło istotne pogorszenie jego sytuacji majątkowej i finansowej. W dacie zawarcia ugody powód uzyskiwał dochód w kwocie średnio po 4500 zł netto miesięcznie, zaś obecnie jego dochody kształtują się na poziomie po 1850 zł netto miesięcznie, z czego na alimenty na K. i B. przeznaczą kwotę po 1200 zł miesięcznie. Sytuacja powoda pogorszyła się ze względu na to, że została mu wypowiedziana umowa o pracę ze względu na likwidację stanowiska, a w czasie wypowiedzenia rozwiązano z nim umowę bez okresu wypowiedzenia ze względu na to, że nie stawiał się do pracy. Natomiast przedstawicielka ustawowa pozwanej, w dacie zawierania ugody dysponowała środkami w kwocie ok. 2000 zł miesięcznie. Obecnie jej sytuacja finansowa uległa dużej poprawie, gdyż prowadzi działalność gospodarczą, sama zatrudnia pracowników i uzyskuje dochód w kwocie po ok. 18000 zł miesięcznie. Usprawiedliwione potrzeby małoletniej pozwanej uprzednio wynosiły około 1200 złotych miesięcznie, zaś obecnie wynoszą one 1500 - 1800 zł miesięcznie. Określając powyższą kwotę Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę kosztów opłaty chesnego w gimnazjum ze względu na to, że zbliża się koniec roku szkolnego, a od nowego roku szkolnego małoletnia pozwana pójdzie do liceum publicznego.

Sąd pierwszej instancji uznał, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie przepisu art. 136 k.r.o wskazując, że brak jest możliwości przyjęcia, iż pozwany zrzekł się zatrudnienia lub zmienił je na mniej zyskowne. Pierwotnie powodowi została wypowiedziana umowa z powodu likwidacji stanowiska. Zakończyłaby

się ona w momencie upływu trzech miesięcy od dnia wypowiedzenia umowy o pracę. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia już w okresie wypowiedzenia, nawet z winy powoda, nie zmieniło zatem całościowej sytuacji materialnej i finansowej powoda. Umowa o pracę rozwiązałaby się z upływem trzech miesięcy wypowiedzenia, a zatem zmniejszenie się dochodów powoda, na skutek utraty pracy w firmie (...) nie pozostaje w związku przyczynowo - skutkowym z ostatecznym sposobem rozwiązania z powodem umowy o pracę. Sąd Rejonowy zaznaczył, że obowiązek alimentacyjny wobec małoletniej pozwanej ciąży także na jej przedstawicielce ustawowej, która wprawdzie czyni osobiste starania o wychowanie i rozwój dziecka, lecz nie zwalnia to jej od przyczyniania się do zaspokajania również jego potrzeb materialnych tym bardziej, że powód zarabia obecnie około jednej ósmej tego, co zarabia matka dziecka. Znaczne zwiększenie dochodów matki pozwanej, przy uwzględnieniu faktu, że miesięczne koszty utrzymania dziewczynki wynoszą ok. 1500 - 1800 zł zobowiązują ją do spełniania obowiązku alimentacyjnego w większym rozmiarze i finansowania kosztów utrzymania dziecka, w takim zakresie w jakim nie jest on realizowany przez powoda. Mając powyższe na względzie Sąd Rejonowy uznał, że zasadne jest obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz małoletniej z kwoty po 700 zł do kwoty po 500 zł miesięcznie. Takie obciążenie powoda obowiązkiem alimentacji pozwanej jest bowiem adekwatne do możliwości majątkowych, zarobkowych i zdrowotnych powoda oraz pozwala na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb pozwanej przy zachowaniu zasady równej stopy życiowej. W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy oddalił powództwo jako bezzasadne.

Od wyroku Sądu Rejonowego apelację złożyły obie strony.

Powód, nie wskazując podstawy prawnej zaskarżenia i wniosków apelacyjnych, zaskarżył wyrok w części w jakiej Sąd Rejonowy oddalił powództwo, wnosząc o ustalenie początkowej daty obniżenia alimentów na grudzień 2014 roku. Apelujący zarzucił, że Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił jego wniosku, w którym wnosił o obniżenie alimentów poczynając od grudnia 2014 roku.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w zakresie punktów 1 i 3 zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisów postępowania, co mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 233 k.p.c. poprzez nierozważenie całokształtu materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, która przybrała charakter dowolnej z uchybieniem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, polegającą na uznaniu za wiarygodne zeznań powoda, co do rzekomo niezawinionych przez niego przyczyn rozwiązania umowy o pracę łączącej go z (...) sp. z o.o., wbrew treści innego dowodu zgromadzonego w sprawie tj. akt Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia XI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt (...), w tym wydanego w tej sprawie prawomocnego wyroku i pominięciu jego treści, oparciu ustaleń, co do aktualnej sytuacji zarobkowej i majątkowej powoda oraz możliwości znalezienia przez niego zatrudnienia z wynagrodzeniem w średniej wysokości uzyskiwanej przez osoby mające tożsame wykształcenie i doświadczenie zawodowe co powód, jedynie w oparciu o zeznania powoda, z pominięciem zeznań przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej i wbrew wiedzy powszechnej o dochodach uzyskiwanych przez osoby pracujące w branży budowlanej, błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż zmniejszenie dochodów powoda nie pozostaje w związku przyczynowo- skutkowym ze sposobem rozwiązania z nim umowy o pracę przez (...) sp. z o.o. dokonane wskutek dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, przeprowadzonej wbrew treści materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 136 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy w sprawie miała miejsce okoliczność uzasadniająca zastosowanie tej normy prawnej, gdyż powód wskutek swojego działania zmuszony był do podjęcia zatrudnienia mniej zyskowego, co winno skutkować nieuwzględnieniem wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych, a także art. 138 k.r.o. poprzez jego zastosowanie, w sytuacji gdy ustalony w sprawie stan faktyczny nie pozwala na przyjęcie, iż doszło do zmiany stosunków, która winna skutkować obniżeniem wysokości alimentów przysługujących małoletniej pozwanej od powoda. Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacje obu stron są bezzasadne.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Rejonowy opierając się na zebranych materiałach dowodowych wydał prawidłowe rozstrzygnięcie. Sąd pierwszej instancji przeprowadził wnikliwe i obszerne postępowanie dowodowe, a zgromadzone dowody szczegółowo omówił i dokonał ich prawidłowej oceny, którą podzielił również Sąd Okręgowy. Rozważania Sądu Rejonowego są logiczne, a materiał dowodowy jakim dysponował Sąd został szczegółowo omówiony zarówno pod względem jego wiarygodności, jak i przydatności w ustaleniu stanu faktycznego. Zarzuty powoda, iż Sąd Rejonowy nie uwzględnił jego wniosku o określenie początkowej daty obniżenia alimentów na grudzień 2014 roku jest chybiony. W aktach sprawy brak jest bowiem pisma powoda zawierającego taki wniosek, jak również protokół rozprawy takiego wniosku nie zawiera. Bezasadna jest również apelacja strony pozwanej. Jak wskazał już Sąd Rejonowy, podstawę materialno-prawną roszczenia strony powodowej stanowi w niniejszej sprawie art. 138 k.r.o. Zgodnie z jego treścią w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Nie każda zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego uzasadnia zastosowanie powołanego przepisu, lecz jedynie taka zmiana, która jest istotna i jednocześnie ma charakter trwały. Ustalenie zmiany stosunków następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi. Bezsprawną zmianą stosunków w niniejszej sprawie jest okoliczność, że pozwana ukończyła obecnie 15 lat. Od daty poprzedniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego powoda wobec jego córki upłynęło ponad 6 lat. Nie ulega wątpliwości, że koszt utrzymania 15 letniej, uczącej się pozwanej jest istotnie wyższy niż 9-letniego dziecka, którym była w 2009 roku. Nie budzi w tej sytuacji wątpliwości w ocenie Sądu Okręgowego, że kwota 1500 - 1800 zł, na którą Sąd pierwszej instancji określił koszty utrzymania dziecka nie jest wygórowana i znajduje uzasadnienie w zebranych materiałach dowodowych. Należy też podkreślić, że kwota ta, na którą składają się różne składniki jest zmienna i nie jest możliwe jej precyzyjne wyliczenie, stanowi ona bowiem zawsze pewną projekcję przewidywanych wydatków w oparciu o średnią wydatków już poniesionych. Należy też wskazać, że Sąd Rejonowy w obszernym uzasadnieniu okoliczności te dokładnie omówił i ocenił powołując dowody, na których się oparł. Bezsprawną okolicznością pozostaje także fakt bardzo znacznego wzrostu dochodów matki dziecka. Kwestią sporną pozostawała natomiast ocena, czy po stronie powoda nastąpiła taka istotna zmiana, która skutkuje koniecznością obniżenia alimentów, jak również czy w przypadku stwierdzenia takiej zmiany należy zastosować przepis art. 136 k.r.o. W tym zakresie Sąd Okręgowy w całości podzielił stanowisko i ocenę Sądu pierwszej instancji zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w związku z czym nie jest celowe ponowne przytaczanie zawartej tam argumentacji. Należy jedynie wskazać, że umowa o pracę z powodem została rozwiązana za wypowiedzeniem z powodu likwidacji stanowiska pracy, a zatem późniejsze dyscyplinarne zwolnienie powoda w okresie wypowiedzenia skutkowało jedynie utratą wynagrodzenia przez powoda wyłącznie za okres wypowiedzenia. Mając na względzie, że powód nie dochodzi obniżenia alimentów obejmującego powyższy okres, fakt dyscyplinarnego zwolnienia jest zatem indyferentny dla rozstrzygnięcia powództwa w niniejszej sprawie, na co trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji. Apelacja strony pozwanej pomija bowiem związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy rozwiązaniem przez pracodawcę umowy o pracę za wypowiedzeniem z powodu likwidacji stanowiska pracy, a koniecznością zmiany w związku z powyższym pracy przez powoda. Nie można bowiem w żaden sposób zgodzić się z takim rozumowaniem zawartym w apelacji, że art. 136 k.r.o. znajduje w niniejszej sprawie zastosowanie, ponieważ gdyby powód nie został dyscyplinarnie zwolniony w okresie wypowiedzenia to nadal pracowałby w firmie (...) sp. z o.o. Należy podkreślić, że wyrok Sądu pracy nie odnosił się w ogóle do powyższej kwestii, a jedynie do tego, czy rozwiązanie z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia było zgodne z prawem, a w konsekwencji czy powód ma prawo do odszkodowania z tego tytułu (vide uzasadnienie wyroku w sprawie o sygn. akt (...)). Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że gdyby powód nie dopuścił się w okresie wypowiedzenia stwierdzonego naruszenia obowiązków pracowniczych, to rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem zostałyby wówczas cofnięte. Należy także zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że zmniejszenie możliwości alimentowania dziecka przez powoda skutkuje koniecznością zwiększenia obciążenia alimentacyjnego matki dziecka pomimo, że dokłada ona osobistych starań o jego utrzymanie i wychowanie. Dochody matki dziecka od poprzedniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego wielokrotnie bowiem wzrosły i jak zaznaczył Sąd pierwszej instancji, są one ośmiokrotnie wyższe od dochodu ojca dziecka, co uzasadnia zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. ponoszenie kosztów utrzymania małoletniej przez jej rodziców w stosunku określonym przez Sąd Rejonowy.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. obie apelacje jako bezzasadne oddalił.